

Nasjonalt kunnskapssenter

om vold og traumatisk stress

Strategisk plan
2008-2011

INNHold

I. OM NKVTS	2
1) Formål	2
2) Oppgaver	2
3) Målgrupper	2
4) Samarbeid	2
5) Organisering og styring	2
6) Personale	3
7) Tema	3
II. NOEN VIKTIGE UTVIKLINGSTREKK OG UTFORDRINGER	5
8) Vold- og traumefeltet	5
9) Utvikling ved NKVTS	5
10) Våre strategiske valg	6
III. STRATEGISK PLAN	7
11) Verdier	7
12) Hovedmål	7
13) Fokusområder i planperioden	7
a) Forskning og utviklingsarbeid	7
b) Undervisning, veiledning og rådgivning	8
c) Formidling	8
d) Medarbeidere	9
e) Organisasjon og finansiering	9

I. Om NKVTS

1) Formål

NKVTS skal utvikle, vedlikeholde og spre kunnskap og kompetanse som kan bidra til å forebygge vold og traumatisk stress og til å redusere de helsemessige og sosiale konsekvenser som vold og traumatisk stress kan føre med seg. Senteret skal være internasjonalt orientert og utvikle kunnskap på et høyt akademisk nivå. Kunnskapen som produseres ved senteret skal være nyttig for praksisfeltet.

2) Oppgaver

Senteret har følgende oppgaver:

Forskning og utviklingsarbeid

Senteret utfører forsknings-, utrednings- og utviklingsprosjekter og publiserer resultater av disse. Prosjektene er delvis gitt av oppdragsgiver, delvis utviklet av senteret selv.

Undervisning, veiledning og rådgivning

Senteret driver undervisning, veiledning og rådgiving ved universiteter og høyskoler.

Formidling

Senteret formidler kunnskap om vold og traumatisk stress gjennom vitenskaplig publisering og utgir veiledere, undervisningsmateriell og opplysningsmateriell. Senteret legger også stor vekt på formidling av kunnskap via internett og gjennom andre medier.

3) Målgrupper

Aktivitetene i senteret er rettet mot følgende grupper som har behov for kunnskap og kompetanse på ulike nivå:

- fagpersonell og tjenesteytere
- forskere og studenter
- beslutningstakere
- brukere og brukerorganisasjoner
- allmennheten

4) Samarbeid

Senteret samarbeider med regionale ressursmiljøer, relevante praksismiljøer, forskningsinstitusjoner og andre faginstanser nasjonalt og internasjonalt. Senteret har etablert kontraktsfestet samarbeid med relevante institusjoner i praksisfeltet som grunnlag for forskning. Senteret driver ikke klinisk virksomhet. Fagpersoner ved NKVTS kan ha delte stillinger mellom senteret, institusjoner i praksisfeltet og universiteter/høyskoler.

5) Organisering og styring

NKVTS er et datterselskap i UniRand AS, heleid av Universitetet i Oslo. Universitetet har forpliktet seg til å bidra til en langsiktig forskningsmessig utvikling av kunnskapen om vold og traumatisk stress. Universitetet har to roller i forhold til NKVTS; som eier av UniRand AS og som faglig samarbeidspart.

Helse- og omsorgsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Forsvarsdepartementet og Justis- og politidepartementet står bak opprettelsen av senteret. Departementene gir faglige prioriteringer i årlige oppdragsbrev og finansierer det meste av driften. Helsedirektoratet koordinerer oppdragene på vegne av departementene.

NKVTS kan også ta oppdrag fra de øvrige departementene, fra helseforetakene, universiteter, høyskoler og andre. Senteret skal ikke drive næringsvirksomhet.

6) Personale

NKVTS hadde ved utgangen av 2007 i alt 50 ansatte på hel- og deltid, 33 i faste stillinger og 17 prosjektilsatte. Av de 50 ansatte arbeidet 40 i vitenskapelige stillinger og 10 i administrative og tekniske stillinger. Til sammen utførte de 40,5 årsverk i 2007.

Ved utgangen av 2007 hadde rundt 70 prosent av senterets 23 fast ansatte forskere akademisk kompetanse over hovedfagsnivå (dr. grads- og førsteamanuensisnivå), og til dels omfattende forskererfaring. To av de fast ansatte forskerne hadde professorkompetanse. Flere av senterets ansatte arbeider med doktorgradsprojekter. Senteret har mange ansatte som er kliniske spesialister med lang klinisk erfaring. Dette gir senteret fortrinn i utvikling og gjennomføring av klinisk relatert forskning og i utviklingsarbeid. Senterets ansatte har også omfattende erfaring med undervisningsvirksomhet på høyskole- og universitetsnivå.

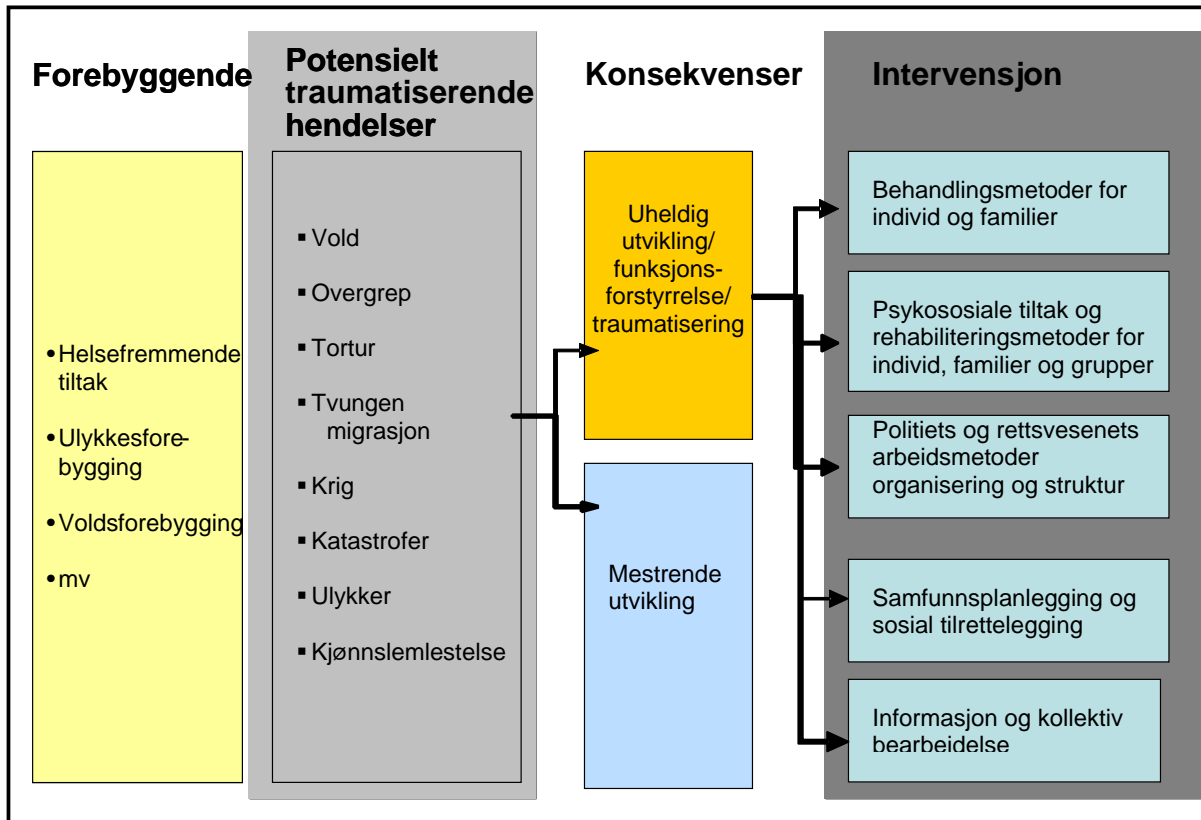
Mer enn 10 ulike fag- og profesjonsgrupper er representert i senteret. De største gruppene er psykologer (17), medisinere (8), sosiologer (5) og antropologer (4). I tillegg har senteret også kriminologer, sykepleiere, sosionom, spesialpedagog, bibliotekarer og teknisk og administrativt personale.

7) Tema

Senteret har et tverrfaglig og interdisiplinært perspektiv som omfatter psykologiske, sosiale, biologiske, økonomiske, kulturelle og rettslige forhold. Senteret skal ivareta problemstillinger knyttet til alder, kjønn og etnisitet.

Figuren på neste side gir et bilde av senterets arbeidsområde; vold og traumatisk stress. Modellen inkluderer potensielt traumatiserende hendelser og fenomen, kontekster de oppstår i og mulige konsekvenser.

Temaområdet

Senteret har prosjekter og aktiviteter som retter seg mot ulike deler av denne modellen. Senteret arbeider aktivt med forsknings- og utviklingsprosjekter på blant annet følgende områder:

- Forekomst av vold, overgrep og andre traumatiske hendelser
- Helsemessige, sosiale, økonomiske og rettslige konsekvenser av vold, tvungen migrasjon, ulykker, katastrofer og krig
- Overgrepssproblematikk knyttet til barn og unge, funksjonshemmede, eldre, kvinner og asylsøkere/flyktninger
- Behandling av psykiske traumer hos barn og unge, voldsofre, traumatiserte flyktninger, ulykkesrammede, krigs- og katastrofeofre og innsatspersonell
- Tiltak for overgripere/utøvere av vold og overgrep
- Intervensjoner i forhold til ulykker, kriser og katastrofer

II. Noen viktige utviklingstrekk og utfordringer

8) Vold- og traumefeltet

Det har siden NKVTS ble etablert i 2004 skjedd viktige endringer og utvikling i arbeidet med vold og traumatisk stress. De fem regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) er nå etablert, og er viktige samarbeidspartnere for senteret. Det er etablert gode samarbeidsrutiner i form av faste ledermøter, nettverksmøter og felles prosjekter. En har prioritert arbeidet med å få oversikt over eksisterende kunnskap og å koordinere kunnskapsspredningen, samt å samarbeide om forskningsprosjekter.

Flere høgskoler og universiteter har undervisning om tema innen senterets arbeidsområde, og det drives forskning og utviklingsarbeid om vold og traumatisk stress ved forskningssentra og høyere læresteder rundt om i landet. Dette åpner for nye muligheter for samarbeid, men gir også utfordringer i form av økt konkurranse.

NKVTS vil også i de kommende årene ha en rekke oppgaver knyttet til Regjeringens strategiplan mot seksuelle og fysiske overgrep mot barn 2005 – 2009. I 2008 har det også kommet nye statlige handlingsplaner: planen ”Vendepunkt” mot vold i nære relasjoner og ”Handlingsplan mot kjønnslemlestelse”. Disse planene medfører en rekke nye arbeidsoppgaver og arbeidsområder for senteret.

I de senere årene har det skjedd en videreutvikling av EU-baserte og andre internasjonale nettverk om forskning og tiltaksutvikling om vold og traumatisk stress. Dette åpner muligheter for økt internasjonalt samarbeid om forsknings- og utviklingsprosjekter.

Opptappingsplan for psykisk helse avsluttes i 2008. Dette medfører at en viktig økonomisk kilde for senterets forskningsvirksomhet forsvinner, og at en ikke kan forvente den samme veksten i ressurser framover som i den første planperioden.

9) Utvikling ved NKVTS

NKVTS har vært gjennom sin første planperiode fra 2004 til 2007 og det er gjennomført en ekstern evaluering av senteret.

I tråd med prioriteringen i strategisk plan 2004 – 2007 har senteret prioritert forskning framfor mer utviklingspregede prosjekter. Forskningsprosjektene andel av den totale tidsbruken er tredoblet i planperioden, fra en femtedel til tre femtedeler, mens tidsbruken til utviklingsprosjekter har endret seg lite, og utgjør omtrent en sjettedel.

Det har vært en utvikling i retning av at flere av prosjektene er initiert av senteret selv. Ved utgangen av den første planperioden var omtrent halvparten av de pågående prosjektene initiert av senteret, mot bare en tredjedel av de avsluttede prosjektene fra samme periode. Andelen mer langvarige og arbeidskrevende prosjekter med flere prosjektmedarbeidere har også økt. De fleste prosjektene er likevel relativt kortvarige og små, hvilket betyr at de ofte utgjør mindre enn ett årsverk og sysselsetter høyst to medarbeidere.

Kunnskapen som utvikles ved NKVTS skal bidra til å forebygge vold og traumatisk stress og til å redusere de helsemessige og sosiale konsekvensene av dette. Så langt har de fleste prosjektene (3/4) vært rettet mot skadereduksjon, enten i form av behandlingsstudier eller i form av organisasjonsstudier av intervensjonstiltak. Omtrent en fjerdedel av prosjektene er tematisk orientert mot forebygging. Det er imidlertid få av disse som har forebygging av vold og traumatisk stress som sitt hovedformål. Problemstillinger knyttet til psykologiske og

helsemessige forhold ved vold og traumatisk stress har dominert forskningsprosjektene i hele strategiperioden. Problemstillinger knyttet til sosiale og rettslige forhold har vært mindre fokusert.

NKVTS har i løpet av sine fire første år ferdigstilt i alt 25 forsknings- og utviklingsprosjekter, og 40 ulike prosjekter var under arbeid ved utgangen av 2007. Senterets medarbeidere har publisert i alt 127 skriftlige arbeider i form av artikler, bøker, kapitler i antologier og bøker, rapporter, veiledere og notater. Antallet utgivelser har økt jevnt fra år til år, fra 17 i 2004 til 47 i 2007.

Senteret skal bidra til å spre kunnskap og kompetanse, også i form av undervisning. I den avsluttede planperioden har senteret prioritert undervisningen på høgskole- og universitetsnivå. I den forbindelse er det inngått samarbeidsavtaler med aktuelle institutter ved Universitetet i Oslo, og flere forskere ved senteret har bistillinger på universitetet. I samarbeid med Senter for selvmordsforskning og forebygging og Senter for klinisk rusforskning, har NKVTS utviklet et masterprogram i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumatisk stress. Dette programmet blir iverksatt i 2009.

10) Våre strategiske valg

NKVTS har lagt bak seg den innledende oppbyggings- og utviklingsfasen, og forventningene til senteret om å levere kvalitativt god og nyttig kunnskap er store. Samtidig medfører avslutningen av opptrappingsplanen for psykisk helse at det kan bli vanskeligere å få finansiert store og ressurskrevende forskningsprosjekter på samme måte som tidligere. Dette stiller senteret overfor flere utfordringer og viktige strategiske valg.

Virksomhet og kompetanse

NKVTS vil videreutvikle virksomheten innenfor senterets nåværende temaområder. En for stor spredning i tema og oppgaver vil gjøre det vanskelig å opprettholde og videreutvikle den spisskompetanse senteret er avhengig av for å drive forskning på et høyt akademisk nivå. En ønsket utvikling betinger at det legges til rette for en optimal utnyttelse av senterets faglige ressurser og videre utvikling av medarbeidernes kompetanse. Medarbeiderne ved NKVTS representerer en rekke ulike fag og fagtradisjoner med ulike tilnærminger, metoder og perspektiv. Det er viktig å sikre at denne bredden og mangfoldet brukes slik at de ulike tilnærmingene virker gjensidig berikende og utfyller hverandre som deler av en helhet.

Organisasjon

For å få til en best mulig utnyttelse av ressurser og kompetanse, motvirke motsetninger og bygge helhet, må senterets organisering også utformes med dette for øye. Seksjonsinndelingen i den første planperioden er i hovedsak bygget på den tematiske og faglige inndeling en hadde mellom de fire enhetene som var grunnlaget for NKVTS. Det skal gjennomføres et prosjekt for å videreutvikle organisasjonens struktur, tydeliggjøre rolle- og oppgavefordeling og å fremme videre utvikling av senteret i tråd med prioriteringene i den nye strategiplanen.

Økonomi

NKVTS må innstille seg på at bevilgninger gjennom opptrappingsplanen for psykisk helse ikke lenger er tilgjengelig i samme grad. Det blir derfor nødvendig å finne nye økonomiske kilder til finansiering utover basisbevilgningene. Senteret vil arbeide for å øke støtten fra andre finansieringskilder (slik som Forskningsrådet og Helse og rehabilitering).

III. Strategisk plan

11) **Verdier**

All virksomhet ved NKVTS skal være basert på respekt for individets ukrenkelighet.

Arbeidet ved NKVTS skal være preget av åpenhet, samarbeid og fornying, og følgende verdier er sentrale:

Faglig dristighet

Etisk forsvarlighet

Brukerperspektiv og forankring i praktiske behov

12) **Hovedmål**

NKVTS skal bli ledende innen forskning som kan bidra til å forebygge vold og traumatisk stress og forbedre samfunnets innsats overfor de gruppene som utsettes.

NKVTS skal være en viktig premissleverandør for beslutningstakere i utforming av planer og utvikling av tiltak mot vold og traumatisk stress

13) **Fokusområder i planperioden**

Forskning, utviklingsarbeid, undervisning, rådgivning/veiledning og formidling er oppgaver som i stor grad er henger sammen. Den forskningsbaserte kunnskapsbasen er forstøtt under oppbygging på viktige deler av vold- og traumefeltet. NKVTS vil derfor også i denne planperioden prioritere forskningsvirksomheten og å videreutvikle teoretisk og metodisk kvalitet i forskningen. Det vil også bli lagt økt vekt på undervisningsvirksomheten gjennom etableringen av en egen mastergradsutdanning om selvmord, rus, vold og traumer.

Med dette som utgangspunkt har NKVTS følgende mål og virkemidler på de ulike fokusområdene:

a) **Forskning og utviklingsarbeid**

Mål:

- NKVTS skal sette i gang studier av samfunnsmessige og kulturelle forutsetninger og kontekst for de ulike formene for vold, overgrep, kjønnslemlestelse, tortur, katastrofer og andre potensielt traumatiserende hendelser.
- NKVTS skal sette i gang studier av sosiale, materielle, økonomiske, rettslige, psykologiske og helsemessige konsekvenser av potensielt traumatiserende hendelser og om hvordan disse konsekvensene virker sammen med hverandre
- NKVTS skal sette i gang studier som bidrar til en helhetlig forståelse av alders- og kjønnsdimensjonenes betydning knyttet til de ulike formene for potensielt traumatiserende hendelser.
- NKVTS skal etablere seg som det ledende nasjonale kunnskapsmiljø på området kjønnslemlestelse
- NKVTS skal gjennomføre prosjekter (behandlingsforskning) som bidrar til utvikling av bedre kliniske metoder innen senterets temaområde.
- NKVTS skal videreføre program for epidemiologisk forskning om potensielt traumatiserende hendelser
- NKVTS skal videreføre program om tidlige intervensjoner. .

- Alle forskningsprosjekter skal søke å publisere resultater gjennom minst en artikkel i vitenskapelige tidsskrift med fagfellevurdering

Virkemidler:

- Utvikle organisasjonen for å styrke senterets forskning på prioriterte programområder:
- Gjennomføre forskningsprosjekt som:
 - utnytter senterets faglige fortrinn med bred faglig kjernekompetanse
 - utnytter nasjonale fortrinn, som for eksempel en homogen og velutdannet befolkning, gode offentlige registre etc.
 - involverer nasjonale og internasjonale forskningsmiljøer med spesiell kompetanse
- Etablere ytterligere samarbeid med forskningsinstitusjoner og kliniske miljøer nasjonalt og internasjonalt
- Gjennomføre utviklingsprosjekter som skal kunne gi grunnlag for videre forskning, eller være oppfølging og praktisk konkretisering av tidligere forskningsprosjekter.
- Alle større forskningsprosjekter skal søke midler til doktorgradsstipendiater

b) Undervisning, veiledning og rådgivning

Mål:

- NKVTS skal bidra til at temaet vold og traumatisk stress etableres som et sentralt fagområde innen aktuelle undervisningsinstitusjoner og i praksisfeltet.
- NKVTS skal etablere og drive et mastergradsprogram i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, i samarbeid med Senter for selvmordsforskning og -forebygging og Senter for rus- og avhengighetsforskning

Virkemidler:

- Sikre nødvendig kapasitet til videreutvikling av studieplaner, undervisning og veiledning på mastergradsutdanningen.
- Videreutvikle samarbeidet med de regionale kompetansesentrene, utvalgte universiteter, høyskoler og andre forskningsinstitusjoner om undervisnings- og opplæringstiltak
- Gi forskningsveiledning til doktorgradskandidater, mastergrads- og hovedfagsstudenter også utenfor mastergradsutdanningen i psykososialt arbeid.
- Arbeide for opprettelse av akademiske bistillinger ved universiteter og høyskoler

c) Formidling

Mål:

- NKVTS skal tilrettelegge og formidle kunnskap med særlig fokus på praksisfeltet, kliniske miljøer, beslutningstakere, brukere/brukerorganisasjoner og til allmennheten.
- Internettssidene ved NKVTS skal være den viktigste nasjonale inngangsport til informasjon om vold og traumatisk stress.

Virkemidler:

- Det skal utformes konkrete formidlingsplaner for de enkelte forskningsprosjekter
- Rutiner og tekniske løsninger for webbasert formidling og kommunikasjon internt og eksternt skal videreutvikles
- Senterets bibliotek skal stå sentralt i innsamlings- og formidlingsarbeidet

d) Medarbeidere

Mål:

- NKVTS skal sikre en kompetanseutvikling hos medarbeiderne som bygger opp om senterets rolle som kunnskapsinstitusjon.
- NKVTS skal øke antallet medarbeidere med vitenskapelig toppkompetanse, som professorer eller forsker I.
- NKVTS skal ha et arbeidsmiljø som gjør at medarbeidere trives og kan utvikle seg faglig og sosialt
- NKVTS skal opprettholde et flerfaglig kompetansemiljø

Virkemidler:

- Gi alle medarbeidere mulighet til videre kompetanseheving.
- Legge til rette for videre vitenskapelig kvalifisering for medarbeidere med doktorgradskompetanse.
- Rekruttere og finansiere doktorgradskandidater
- Bare søkere med doktorgradskompetanse ansettes i faste vitenskapelige stillinger
- Gjennomføre årlige HMS undersøkelser og medarbeidersamtaler

e) Organisasjon og finansiering

Mål:

- NKVTS skal ha en organisasjon som sikrer bedre utnyttelse av senterets brede og sammensatte kompetanse og flerfaglighet.
- NKVTS skal videreutvikle samarbeidet med nasjonale og internasjonale forskningsmiljøer, utdanningsinstitusjoner, beslutningstakere og tjenesteytere.
- NKVTS skal sikre finansieringsmuligheter utover basisbevilgningen

Virkemidler:

- Gjennomføre prosjekt for å videreutvikle organisasjonsstrukturen.
- Utvikle flerfaglige, større studier, og knytte mindre prosjekter innen samme temaområde sammen i overordnede program.
- Utvikle samarbeidet med de fem regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS).
- Profesjonalisere søknadsprosesser og samarbeidsavtaler